

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Historia Caini Et Abelis, Notis Criticis, Philologicis,
Historicis Et Theologicis Illustrata[e]n Elektronische
Ressource**

**Fecht, Johann
Fecht, Gustav Friedrich**

Rostochi, 1704

VD18 10451528-001

§. XIV.

[urn:nbn:de:bsz:31-41839](#)

per id testati. Neh. VI. 16. Ita, qui læto sunt animo, frontem gerunt exorrectam, oculosq; & ora ad cœlum protensa.

§. XIII. Adv. 7. *Si bene feceris, Seetb.*) Tam dubia totius hujus loci sententia interpretibus cum Judæis, tum Christianis visa est, ut vix unus cum altero concordes gerat amicitias. Id facit insueta illa constructio & elliptica vocis **תָּנוּשׁ** positura, Infinitivo præterea pro nomine usurpato. Itaque, *si bene feceris;* alii generatim, *si recte feceris coram Deo,* alii, *si recte obtuleris sacrificium animo puro atque illibato, inque Messiam directo;* **תָּנוּשׁ**, alii, erit ablatio peccati, opposita custodiae peccati, de qua postea, ut *D. Seb. Schmidtus;* alii, erit remissio, ut *Ben M:lech,* alii, erit exaltatio, nempe faciei, du wirst GOD und Menschen getrost unter Augen gehen und dich alles liebes und gutes zu ihnen verschenken / ita *Varenius & Pfeifferus* in Dub. Vex. & ex Ebræis *Ramban & Ahen Ezra.*

§. XIV. Ad v. eund. *Sinon bene feceris, peccatum cubat ad ostium.*) Quod nempe te canis adinstar perpetuo irrequietum, animo turbidum, vultu demissum reddet. Ut adeo mirum non sit, te mox in iram adversus fratrem exardescere, mox Deo ipsi obmurmurare. Jucunda videtur circa haec verba sententia *Jo. Lightfoot:* in Chronico temporum & Observationibus in Genesin, qui his verbis loci sententia repræsentat: *Si bene egeris, futurum est, ut cerio sis acceptus.* Et quamvis non egeris bene, tamen **רַב־חַדְשָׁה** הַתְּאִיר לְפָתָח, adjacet foribus victimæ, quam possis pro peccato offerre, adeoque spes venia erit, mox te pœnitentiat. Notat autem & vocem: **תָּנוּנָה** frequenter pro sacrificio pro peccato accipi, & sacrificia ad

ad januam tabernaculi consuevisse adduci; DEUM etiam
ē cōlo venisse, non dejecturum Cainum, sed ē dejecti-
one eum erecturum. Dubitare tamen quis possit, utrum
Deus verbis ex incognito tum temporis more & multis
post seculis nato desumptis, quæque adeo intelligere
ipse non poterat, Cainum fuerit allocutus? Nec est,
quod excipias, Mosen sui temporis mori verba attempe-
rasse. Quid enim hoc opus habebat? Cum si iis verbis, qvi-
bus ipse DEUS fuerat usus, Divinam mentem repræsen-
tasset, perasque perspicue fuisse locutus. Nec verò so-
latio erigendus erat Cainus, qui pœnitentiam nondum
egerat, sed ostendendum potius, quod injustè fratri ira-
sceretur ob favorem huic exhibitum, cum si eadem ani-
mi bonitate gauderet, causam tristitiae aut indignationis
nullam esset habiturus, si verò in peccatis perrecturus,
mirum non foret, si peccatum irrequietos animi motus
velut latrando in eodem esset excitaturum. Quæ lon-
ge aptissime connectuntur. At verò ad se solum tuumque ar-
bitrium reddit desiderium ejus. Suffixum masculinum, quod
non videtur referri posse ad **וְנִזְמָן** fœmininum (qua-
quam hanc ipsam vocem masculini generis esse cum
Petro Marlyre, quem refellit *Tarnovius*, scribat ad h.l.
Castalio, tolerabilius fœmininum ponendo masculini
וְנוּן rationem habitam fuisse, *Mercerus*, eo quod
peccatum primò infirmum sit, sicut fœmina, sed postea ut
masculus invalescat, ceu ex Bereschith Rabba ostendit
*Cbr. Cartvrigibhus in - Mell. ficio Ebraico, Bibliis Cri-
ticis annexo*) effecit, ut plurimi magnique nominis
Philologi, Judæi pariter & Christiani, referrent vocem
ad Abelem, hoc sensu: sed quid tu, Cain, conquereris
de fratre tuo, quasi observantiam erga te primogenitum

D

exueret,

exueret, tibi que justas successendi præberet causas? Cum totum ipsius desiderium studiumque te colendi in te jure meritoque feratur, adeoque tu pro jure tuæ primogenituræ in ipsum imperium libere exercere queas. Quam versionem, post Jo. Chrysostomum ex antiquis, hac ætate & Jo. Clericus in Belgio & Job. Elat Terserus in Svecia & Christian. Noldius, in exquisitissimis annotationibus ad particularum Concordantias, in Dania & Jo. Henr. Otho in Lexico Rabbinico in Helvetia & Franc. Vatablus h.l. in Gallia, quiq; nobis מְלֹא כָּל־עַמּוֹד אֶת־נֵבֶל, in selectissimis annotationibus Biblicis, Jo. Quistorpius & in Exercitati Jo. Tarnovius, immortalia quondam Academiæ nostræ ornamenta, amplectuntur. Ne de reliquis dicamus. Ita sententiae verisimilitudo doctorum animos occupavit. Sensum igitur repræsentat R. Ben Melech: לְמִזְרָחָה לוּ שְׁקָנְלוּ מִנוֹתָה רַבָּתָה וְחוֹתָה כְּרָתָה מִשְׁמָעָתָה וְאַתָּה כְּטוּ מִשְׁלָתָה בְּנִי cur irasperis, quod gratiōe suscepimus. Sacrificium Abelis, cum tamen ipse se disponat ad obediētiā tuā. Et tu quasi domineris ipsi? Plenius Clericus: ne putes, inquit DEUS, licet tuum aversatus sim sacrificium ob pranam mentem, fratriisque oblationem acceptam habuerim ob sanam intentionem, quod ideo primatu te destituam & primogenitura dignitatem à te auferam. Nam licet honore ego illum prosecutus fuerim, acceptaque fuerint illius dona, ad te tamen conversio illius & tu dominaberis illi. Itaque etiam post peccatum hoc permitto, ut primogenitura priorib[us] gaudias, illumque sub tua potestate esse jubeo. Placet utilique hæc tam commoda, tamque verbis textuque conveniens expositio. Qui tamen communem & à Lutero expressam opinionem sequuntur, נִזְרָאָתְהָ וְנִזְרָאָתְהָ in שְׁוֹקְרוֹתָה vel enallagen esse arbitrantur, vel, ut vult Dr. Seb. Schmid.

aiua

*dius; ad רְבָץ, cubans, referunt. Nempe canis ille præ-
væ concupiscentiæ ante ostium cubans, in tua potestate
est, utrum in flagitia & scelera portam ei aperire, an
verò dominum, quemadmodum poteras & debebas,
exercere adversus eundem velis.*

§. XV. Ad v. 8. *Et dixit Cain ad Abel.) Supple:
חֲדֹבְרִים חַלְלָתָן, res illas, à DEO sibi revelatas. Per-
commode enim exprimit R. Abendana, quid dixerit Cain*

*"
ואיננו רוחק שא ל' מה שהזכירו ח' על
אורחותיו כדו שוחשוכ הבל' שכבר סורה עברתו מסנני
וכן חזרן שחזא לא נשמר וכאשר מצאו בשורה יהורי
הרגן, nec incredibile est, quod dixerit ipse, quomodo incre-
paverit ipsum DEUS propter ipsum, (Abelem) ut cogitaret A-
bel, quod jam recesserit ira ipsius ab ipso & ua factum fuit,
quod sibi ipsi non caverit & postquam ipsum invenit in agro
solum, occiderit ipsum. Ut enim clandestinum suum
consilium de removendo ex medio fratre suo quacunqve
arte congegeret, omnino fuerat opus, ne frater adversus
insidias sibi structas paratis armis telisque vel fratri oc-
cureret, vel eundem præverteret. Hypocriti igitur
utendum sibi esse non immerito ratus est fingendumq;
reprehensum se haud leviter à Deo, quod hactenus ini-
micitias adversus ipsum gresserit, frater adversus fratrem,
velleque posthac mutato in melius animo, omni amicitia
Abelem demereret, ut par gratiæ suæ signatura sacrificia
posthac sua dignetur DEUS, neqve ob contemptum sa-
crificii sui in reliqvorum omnium suorum fratrum con-
temptum amplius adducatur. Hoc enim modo securum
Abelis animum, nihilqve periculi sibimentem, redi-
dit, ut tutò crederet, se semetipsum corpusque suum in*

D 2

abdicto